

**Postanowienie z dnia 6 listopada 2008 r.**

**I UZ 24/08**

**Do zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji (art. 394<sup>1</sup> § 2 k.p.c.) nie ma zastosowania art. 398<sup>4</sup> § 2 zdanie drugie k.p.c., dotyczący dołączenia do skargi kasacyjnej dwóch dodatkowych jej odpisów.**

Przewodniczący SSN Katarzyna Goner (sprawozdawca), Sędziowie SN:  
Roman Kuczyński, Zbigniew Myszka.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w dniu 6 listopada 2008 r. sprawy z odwołania Brygidy G. następcy prawnego zmarłego Janusza G. przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych-Oddziałowi w C. o zwrot zasiłku chorobowego, na skutek zażalenia Brygidy G. następcy prawnego zmarłego Janusza G. na postanowienie Sądu Okręgowego-Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach z dnia 27 czerwca 2008 r. [...]

u c h y l i ł zaskarżone postanowienie.

### **U z a s a d n i e n i e**

Sąd Rejonowy Katowice-Zachód - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach wyrokiem z 28 listopada 2007 r. [...] oddalił odwołanie Brygidy G. - następcy prawnego zmarłego Janusza G. - od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych-Oddziału w C. z 15 września 2004 r. odmawiającej przyznania prawa do zasiłku chorobowego.

Od powyższego wyroku pełnomocnik Brygidy G. wniósł apelację.

Postanowieniem z 22 lutego 2008 r. Sąd Okręgowy-Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Katowicach [...] odrzucił apelację uznając ją za spóźnioną. Następnie postanowieniem z 25 kwietnia 2008 r. Sąd Okręgowy oddalił wniosek pełnomocnika ubezpieczonej o przywrócenie terminu do złożenia apelacji i ponownie odrzucił apelację ubezpieczonej od wyroku Sądu Rejonowego.

Zażalenie na to postanowienie wniósł pełnomocnik ubezpieczonej, załączając jednocześnie jego odpis dla organu rentowego.

Sąd Okręgowy postanowieniem z 27 czerwca 2008 r. odrzucił zażalenie skarżącej. W uzasadnieniu tego postanowienia Sąd Okręgowy stwierdził, że zarządzeniem przewodniczącego z 2 czerwca 2008 r., doręczonym 10 czerwca 2008 r., pełnomocnik ubezpieczonej został wezwany do uzupełnienia braków formalnych zażalenia poprzez załączenie jego dwóch odpisów, w terminie 7 dni, pod rygorem odrzucenia zażalenia. Sąd Okręgowy podał, że w określonym terminie pełnomocnik odwołującej się nadesłał dwa egzemplarze zażalenia, które jednak nie były tożsame z zażaleniem złożonym w sprawie pierwotnie. Sąd podkreślił, że w szczególności *petitum* oryginalnego zażalenia zawiera alternatywny wniosek o uchylenie zaskarżonego postanowienia z powodu nieważności albo o jego zmianę, natomiast późniejsze odpisy zawierają tylko wniosek o uchylenie postanowienia. Pewne rozbieżności dotyczą też tekstu uzasadnienia zażalenia. Sąd Okręgowy podkreślił, że odpisem pisma procesowego jest dalszy jego egzemplarz zgodny z oryginałem. Dostarczone przez pełnomocnika odwołującej się dalsze dwa odpisy zażalenia nie spełniają tego wymagania. Termin do uzupełnienia braków formalnych zażalenia upłynął 17 czerwca 2008 r. Zgodnie z treścią art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c. sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym zażalenie wniesione po upływie przepisanej terminu lub też z innych przyczyn niedopuszczalne, jak również zażalenie, którego braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Postanowienie Sądu Okręgowego zaskarżył w całości pełnomocnik Brygidy G., zarzucając mu naruszenie art. 370 k.p.c. w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c., art. 398<sup>21</sup> k.p.c., art. 368 § 1 k.p.c., art. 128 k.p.c. oraz art. 130 § 1 k.p.c. Pełnomocnik skarżącej wniósł na podstawie art. 394 § 3 k.p.c. o uchylenie zaskarżonego postanowienia, przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania oraz o zasądzenie od organu rentowego na rzecz strony postępowania kosztów postępowania zażalenio-  
wego.

Uzasadniając zarzuty zażalenia pełnomocnik zakwestionował pogląd Sądu Okręgowego, że zażalenie wniesione 21 maja 2008 r. (na postanowienie z 25 kwietnia 2008 r.), skierowane do Sądu Najwyższego, było dotknięte brakiem formalnym uniemożliwiającym nadanie mu prawidłowego biegu, ponieważ przepisy Kodeksu postępowania cywilnego nie nakładają obowiązku dołączenia do zażalenia, niezależnie od odpisów dla uczestniczących w sprawie osób (stron), dodatkowo jeszcze

dwóch jego odpisów. Pełnomocnik skarżącej powołał się na treść art. 394<sup>1</sup> k.p.c., którego § 3 określa, jakie przepisy stosuje się w postępowaniu przed Sądem Najwyższym na skutek wniesienia zażalenia: art. 394 § 2 i 3, art. 395, art. 397 § 1, art. 398<sup>10</sup>, art. 398<sup>14</sup>, art. 398<sup>15</sup> § 1 zdanie pierwsze, art. 398<sup>16</sup>, art. 398<sup>17</sup>, art. 398<sup>21</sup> k.p.c. Nie ma wśród nich przepisu nakazującego dołączenie do zażalenia dodatkowych jego dwóch odpisów.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zażalenie jest uzasadnione. Przyczyną odrzucenia zażalenia przez Sąd Okręgowy było stwierdzenie, że dostarczone przez pełnomocnika skarżącej dwa dalsze odpisy zażalenia, do których nadesłania w terminie 7 dni pod rygorem odrzucenia zażalenia wezwał przewodniczący (zarządzeniem z 2 czerwca 2008 r.), nie stanowiły faktycznie odpisów zażalenia, ponieważ różniły się treścią od oryginału. Sąd Okręgowy podkreślił przy tym, że zgodnie z art. 370 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., sąd odrzuca na posiedzeniu niejawnym zażalenie wniesione po upływie przepisane-go terminu lub też z innych przyczyn niedopuszczalne, jak również zażalenie, którego braków strona nie uzupełniła w wyznaczonym terminie.

Rozważając zasadność zażalenia należy przede wszystkim zwrócić uwagę, że błędne jest powołanie się przez Sąd Okręgowy, przy ocenie istnienia braków formalnych zażalenia wnoszonego na postanowienie sądu drugiej instancji do Sądu Najwyższego, na treść art. 397 § 2 k.p.c. Postanowienie Sądu Okręgowego z 25 kwietnia 2008 r., w części dotyczącej odrzucenia apelacji, jest postanowieniem sądu drugiej instancji kończącym postępowanie w sprawie. Przysługuje zatem na nie zażalenie do Sądu Najwyższego na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 2 k.p.c. Zgodnie z tym przepisem, w sprawach, w których przysługuje skarga kasacyjna, zażalenie do Sądu Najwyższego przysługuje na postanowienie sądu drugiej instancji kończące postępowanie w sprawie, z wyjątkiem postanowień, o których mowa w art. 398<sup>1</sup> k.p.c., a także postanowień wydanych w wyniku rozpoznania zażalenia na postanowienie sądu pierwszej instancji. Z kolei według art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c., do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek zażalenia stosuje się odpowiednio: art. 394 § 2 i 3, art. 395 i art. 397 § 1, art. 398<sup>10</sup>, art. 398<sup>14</sup>, art. 398<sup>15</sup> § 1 zdanie pierwsze, art. 398<sup>16</sup>, art. 398<sup>17</sup> i art. 398<sup>21</sup> k.p.c. Wyliczenie to jest wyczerpujące. Nie przewidziano stosowania do zażalenia wniesionego do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej in-

stancji (albo w postępowaniu zażaleniowym wywołanym wniesieniem tego środka odwoławczego) art. 397 § 2 k.p.c., na którego treść powołał się Sąd Okręgowy w uzasadnieniu postanowienia odrzucającego zażalenie wnioskodawczyni. Stwierdzenie to jest tym bardziej usprawiedliwione, że art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. wyraźnie nakazuje odpowiednie stosowanie art. 397 § 1 k.p.c. Gdyby intencją ustawodawcy było stosowanie w postępowaniu zażaleniowym, zainicjowanym wniesieniem zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji, skierowanego do Sądu Najwyższego, również art. 397 § 2 k.p.c., z pewnością wynikałoby to bezpośrednio z treści art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. Artykuł 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c. dotyczy postępowania przed sądem drugiej instancji, gdy rozpoznaje on zażalenie na postanowienie sądu pierwszej instancji - regulacja postępowania zażaleniowego jest fragmentaryczna, dlatego w postępowaniu zażaleniowym przed sądem drugiej instancji znajdują zastosowanie przepisy o postępowaniu apelacyjnym (poprzez art. 397 § 2 k.p.c.) i o postępowaniu przed sądem pierwszej instancji (poprzez art. 391 § 1 k.p.c.).

Z kolei w postępowaniu zainicjowanym wniesieniem zażalenia na postanowienie sądu drugiej instancji, czyli do postępowania przed Sądem Najwyższym toczącego się na skutek wniesienia takiego zażalenia, stosuje się przepisy wymienione w art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c., które przejmują ciężar uregulowania postępowania zażaleniowego przed Sądem Najwyższym. Katalog przepisów, do których odsyła powołany artykuł, należy uznać za enumeratywny. Do postępowania przed Sądem Najwyższym rozpoznającym zażalenie na postanowienie sądu drugiej instancji nie stosuje się zatem przepisów o zażaleniu i skardze kasacyjnej, które nie zostały wymienione w art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. Należy jednak zauważyć, że do postępowania przed Sądem Najwyższym w przedmiocie zażalenia wniesionego na postanowienie sądu drugiej instancji stosuje się w pozostałym zakresie - nieuregulowanym w przepisach enumeratywnie wymienionych w art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. - przepisy o apelacji, co wynika z odesłania do art. 398<sup>21</sup> k.p.c. (a nie do art. 397 § 2 zdanie pierwsze k.p.c.). Zgodnie z treścią art. 398<sup>21</sup> k.p.c., jeżeli brak jest szczególnych przepisów o postępowaniu przed Sądem Najwyższym, do tego postępowania stosuje się odpowiednio przepisy o apelacji.

Pełnomocnik skarżącej trafnie wskazał zatem na konieczność odpowiedniego zastosowania art. 398<sup>21</sup> k.p.c., co w postępowaniu toczącym się na skutek zażalenia wniesionego do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji oznacza, że stosuje się w pierwszej kolejności odpowiednio przepisy o apelacji, a nie o skardze kasacyjnej. Jest to istotne, ponieważ art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. nie odsyła bezpośrednio

do art. 398<sup>4</sup> § 2 zdanie drugie k.p.c., przewidującego dołączenie do skargi kasacyjnej dwóch dodatkowych jej odpisów, a przepisy o apelacji (np. art. 368 k.p.c.) nie wymagają dołączenia do apelacji dwóch dodatkowych jej odpisów.

Przepisy o zażaleniu wnoszonym na postanowienie sądu pierwszej instancji, stosowane odpowiednio do zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego (art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. w związku z art. 394 § 2 i 3, art. 395 i art. 397 § 1 k.p.c.), regulują między innymi termin do wniesienia zażalenia, jego wymagania formalne, możliwość uchylenia zaskarżonego postanowienia przez sąd drugiej instancji. W art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. przewidziano odpowiednie stosowanie do zażalenia wnoszonego na postanowienie sądu drugiej instancji do Sądu Najwyższego art. 394 § 3 k.p.c. (co dotyczy elementów konstrukcyjnych tego środka odwoławczego). Zgodnie z art. 394 § 3 k.p.c. w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c., zażalenie powinno czynić zadość wymaganiom przepisanych dla pisma procesowego oraz zawierać wskazanie zaskarżonego postanowienia i wniosek o jego zmianę lub uchylenie, jak również zwięzłe uzasadnienie zażalenia ze wskazaniem w miarę potrzeby nowych faktów i dowodów. Zażalenie powinno zatem spełniać ogólne warunki pisma procesowego przewidziane w art. 126 k.p.c. (czyli zawierać: oznaczenie sądu, do którego jest skierowane, imię i nazwisko lub nazwę stron, ich przedstawicieli ustawowych i pełnomocników; oznaczenie rodzaju pisma; osnovę wniosku lub oświadczenia oraz dowody na poparcie przytoczonych okoliczności; podpis strony albo jej przedstawiciela ustawowego lub pełnomocnika; wymienienie załączników - art. 126 § 1 k.p.c.) oraz dodatkowo wypełniać właściwe sobie warunki przewidziane w art. 394 § 3 k.p.c. Ponadto do pisma procesowego, w tym przypadku zażalenia, należy dołączyć jego odpisy i odpisy załączników w celu doręczenia ich uczestniczącym w sprawie osobom, co przewiduje art. 128 k.p.c. Z art. 128 k.p.c. - stosowanego poprzez art. 394 § 3 k.p.c. w związku z art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. - nie wynika obowiązek dołączenia do zażalenia jego odpisów w ilości większej niż determinowana ilością uczestniczących w sprawie osób. Z przepisu tego nie wynika zwłaszcza obowiązek dołączenia do zażalenia dwóch dodatkowych jego odpisów, poza odpisami przeznaczonymi dla występujących w sprawie osób.

Przechodząc do oceny warunków formalnych zażalenia wniesionego w niniejszej sprawie na postanowienie Sądu Okręgowego z 25 kwietnia 2008 r., odrzuconego zaskarżonym postanowieniem, należy stwierdzić, że zostało ono wniesione w przewidzianym prawem terminie, spełnia wymagania konstrukcyjne zażalenia z art. 394 § 3 k.p.c. (w szczególności zawiera: 1) wskazanie zaskarżonego postanowienia -

z treści zażalenia wynika, że chodzi o postanowienie Sądu Okręgowego w Katowicach z 25 kwietnia 2008 r. [...], 2) wniosek o zmianę lub uchylenie zaskarżonego postanowienia - z treści pisma wynika, że skarżąca wnosi o uchylenie zaskarżonego postanowienia, 3) zwięzłe uzasadnienie zażalenia - pismo procesowe zawiera takie uzasadnienie, nawet z powołaniem odpowiednich przepisów prawa procesowego) oraz zgodnie z art. 128 k.p.c. został do niego dołączony jeden odpis zażalenia dla przeciwnej strony postępowania, a mianowicie organu rentowego - Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w C. Innych uczestników postępowania przed Sądem Rejonowym nie było, toczyło się ono z udziałem tylko odwołującej się oraz organu rentowego, a z zarządzenia przewodniczącego w Sądzie Okręgowym z 2 czerwca 2008 r., wzywającego do złożenia dodatkowych dwóch odpisów zażalenia, oraz z zaskarżonego postanowienia Sądu Okręgowego nie wynika, dla kogo (dla jakich osób, stron, podmiotów, instytucji) miały być przewidziane dodatkowe dwa odpisy zażalenia.

Sąd Okręgowy wzywając pełnomocnika skarżącej do uzupełnienia braków formalnych zażalenia w postaci nadesłania dwóch dodatkowych odpisów zażalenia nałożył na stronę nadmierny obowiązek, niewynikający z obowiązujących przepisów, które nie przewidują obowiązku złożenia dwóch dodatkowych odpisów zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego. Analiza treści normatywnej art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. prowadzi do wniosku, że ustawodawca nie wprowadził obowiązku dołączania do zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego dodatkowych jego odpisów, poza odpisami dla stron (uczestników postępowania). To, że w odniesieniu do skargi kasacyjnej przewidziano konieczność dołączenia jej dwóch odpisów, które są przeznaczone do akt Sądu Najwyższego oraz dla Prokuratora Generalnego, chyba że ten sam wniósł skargę (art. 398<sup>4</sup> § 2 zdanie drugie k.p.c.), nie oznacza, że taki sam obowiązek spoczywa również na wnoszącym zażalenie do Sądu Najwyższego. Powołane w art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. przepisy stosuje się odpowiednio, jednak ich dokładna analiza prowadzi do wniosku, że nie zawierają one szczególnych regulacji dotyczących wnoszenia odpisów zażalenia i odpisów załączników do zażalenia.

W art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. wyraźnie wskazano, które z przepisów o skardze kasacyjnej znajdują zastosowanie do zażalenia wniesionego do Sądu Najwyższego na postanowienie sądu drugiej instancji. Wśród tych przepisów nie ma art. 398<sup>4</sup> § 2 zdanie drugie k.p.c., który nakłada obowiązek dołączenia do skargi kasacyjnej dwóch jej odpisów przeznaczonych do akt Sądu Najwyższego oraz dla Prokuratora Generalnego.

go. Przepis ten - jako szczególny i nakładający na stronę dodatkowe obowiązki - nie podlega interpretacji rozszerzającej. Innymi słowy, gdyby także do zażalenia wnoszonego do Sądu Najwyższego strona była zobowiązana dołączyć dodatkowe dwa odpisy tego pisma, to art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. odsyłałby do odpowiedniego stosowania w tej kwestii art. 398<sup>4</sup> § 2 zdanie drugie k.p.c., czego jednak ustawodawca nie przewidział. Wezwanie pełnomocnika skarżącej do złożenia dwóch dodatkowych odpisów zażalenia nie miało umocowania w przepisach procedury, a zatem zarządzenie przewodniczącego z 2 czerwca 2008 r. nie mogło nałożyć na skarżącą dodatkowych obowiązków, zaś jego niewykonanie nie może być sankcjonowane odrzuceniem zażalenia. Zażalenie wniesione na postanowienie z 25 kwietnia 2008 r. spełnia wszystkie wymagania formalne.

Zażalenie jest oczywiście uzasadnione, dlatego Sąd Okręgowy powinien zwrócić stronie skarżącej opłatę od zażalenia na podstawie art. 79 ust. 1 pkt 1 lit. e ustawy z 28 lipca 2005 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy na podstawie art. 394<sup>1</sup> § 3 k.p.c. w związku z art. 398<sup>21</sup> k.p.c. i art. 386 § 1 k.p.c. orzekł jak w sentencji postanowienia.

=====